

מעלה הציפור נהל

פרח ארץ מעלה צורן

כבר מילדותה ניכר היה בציפור הנפש כי איננה ציפור רהילה,
יופייה היה נזיר הם בקרב בני מינה. נוצת זהב מוטה על ראשה, כנפיה
לבנות - בסופות, וחוטאים כחולים שזורים בהן. אבל לא ימים רבים ידעה
ציפור הנפש שלווה, שמעה הגיעה לאוזניו של צייד ציפורים חמדו. בלילה
בלי ירח מצא הצייד את דרכו אל קנה, קשר אותה בשקו ונשאה לארץ
הרחוקה. שם, בכלוב עץ יפיפה, חיה ציפור הנפש את חייה. נוצותיה הבריקו
ונוצת הזהב שעל ראשה זהרה. מוטות העץ והלהלים הצבעוניים שהיו
פזורים בכלובה סיפקו לה שעשוע, הרעינים משובחים ומים זכים הוגשו
לפניה מדי יום, ורבים באו ושילמו כדי לחזות ביופייה ולהאזין לקול שירתה.
ציפור הנפש ראתה את מבטי ההערצה שנשלחו אליה, שמעה את
המשבחים את קולה, אבל נותרה בוזדה.

לאט לאט נשכחה ממנה ילדותה ומהותה. באחד הימים, התבוננו

אב ובנו בציפור המשוטטת בכלוב. תוך כדי כך שוחחו השניים

ביניהם, וכך, להמרי במקרה, נהלה לציפור סוד חייה, מקור צערה

וחסרונה. "מעבר למזבזבז הגדול, בארץ רחוקה, ארץ יערות עד

ירוקים, חיות ציפורים כמו זה", סיפר האב לבנו והצביע

עליה. משנודע לה שישנן עוד ציפורים כמוה,

התעוררו בליבה העגועים

לבני מינה, והיא התחילה לטוות חלומות

על בריחה. מהר יותר משהעלתה בדעתה,

נפתח לפניו השער אל חירותה.

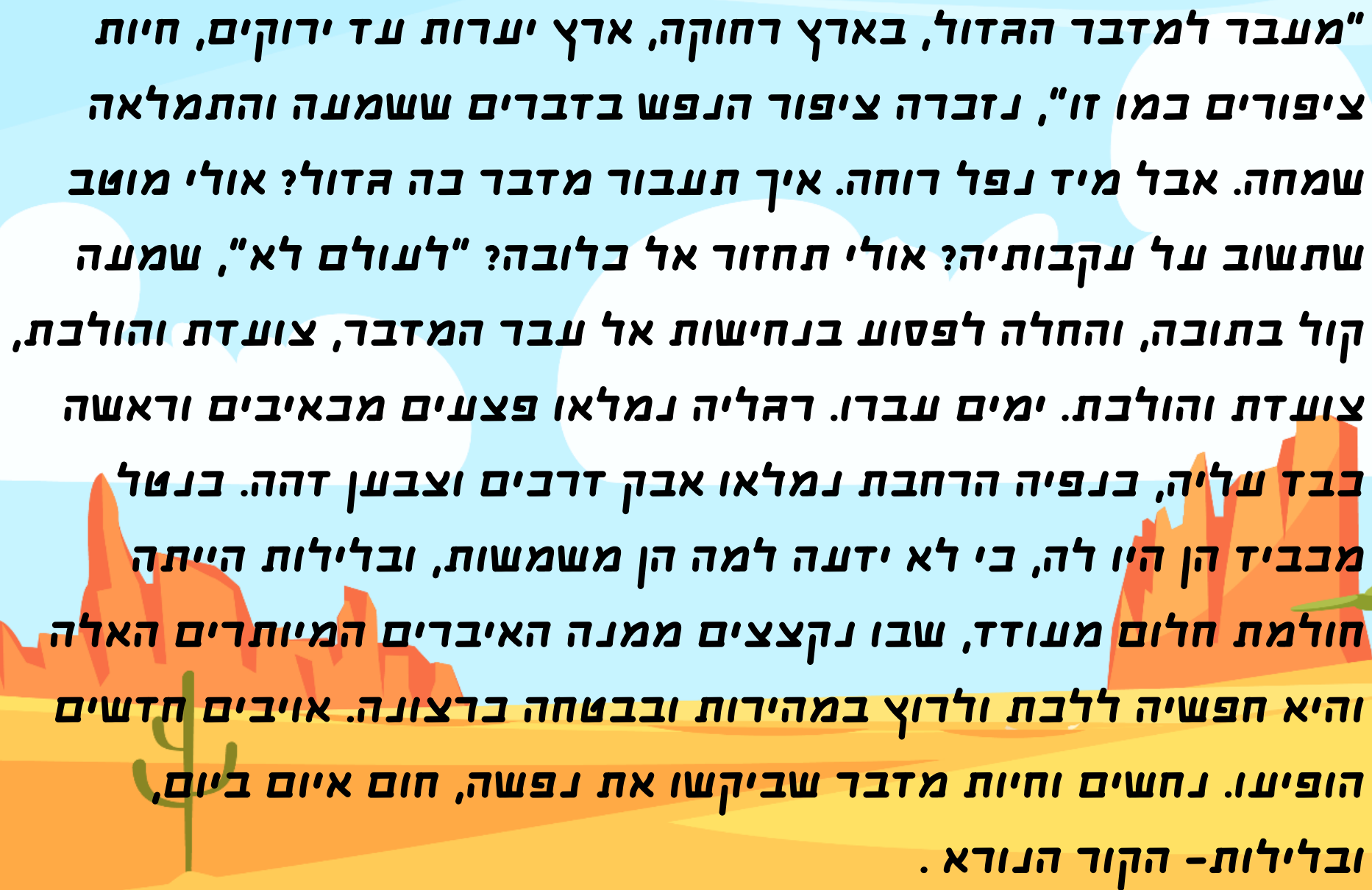
אחד מן המבקרים בהן הציפורים חמד לו

לצון ופתח את דלת כלובה.

בלי להסס אף דגע אחד, קפצה הציפור החוצה ונמלטה. היא רצה מסוחררת ברחובות, כושלת וקמה, רצה ושוב נופלת, עד שהגיע הלילה. והצייד? הוא לא יצא לרדוף אחריה ולא דאג בכלל. הוא היה בטוח שציפור שהדלה בשבי תשוב לכולבה בעצמה. ימים רבים נזדה הציפור כשיכורה בשדות שסביב העיר. היא ניזונה מהרעינים יחידים שנקרו בדרכה, ולעיתים הייתה רעבה כל כך, עד שמחשבת ייאוש חלפה בלבה. אבל תחושת החופש העזה האיצה בה להמשיך ולבקש את דרכה. פעמים רבות כמעט איבדה את חייה. חתולים משוטטים רדפו אחריה, ילדים שהבחינו בה ניסו לתפשה. אבל, בדרך פלא, בכל פעם היא נמלטה מאויביה, ושוב המשיכה לצעוד. לבסוף הגיעה ציפור הנפש אל הבול השדות, והנה אל מול עיניה נפרש מדבר ענק.

**"מעבר למדבר הגדול, בארץ רחוקה, ארץ יערות עד ירוקים, חיות
ציפורים כמו זו", נזכרה ציפור הנפש בדברים ששמעה והתמלאה
שמחה. אבל מיז נפל רוחה. איך תעבור מדבר כה גדול? אולי מוטב
שתשוב על עקבותיה? אולי תחזור אל כלובה? "לעולם לא", שמעה
קול בתובה, והחלה לפסוע בנחישות אל עבר המדבר, צועדת והולכת,
צועדת והולכת. ימים עברו. רהליה נמלאו פצעים מכאיבים וראשה
כבד עליה, בנפיה הרחבת נמלאו אבק דרכים וצבען דהה. בנטל
מכביז הן היו לה, כי לא ידעה למה הן משמשות, ובלילות הייתה
חולמת חלום מעודד, שבו נקצצים ממנה האיברים המיותרים האלה
והיא חפשיה ללכת ולרוץ במהירות ובבטחה כרצונה. אויבים חדשים
הופיעו. נחשים וחיות מדבר שביקשו את נפשה, חוס איום ביום,
ובלילות- הקור הנורא.**

אך ציפור הנפש לא ויתרה. רהליה התחזקו והלבו והופה נמלא און.
נחושה בדעתה להשיג את מטרתה לפתע ראתה המלים. ברהע
הראשון היא נבהלה, הם דמו בעיניה לאויבים, אבל כשהתקרבה
אליהם למדה כי אינם חפצים להרע לה. היא התלוותה אל השיירה
בצל מרוחק, אבל לא נפרדה מהם עוד. באחד הימים פנו אליה
המלים בדברים. בתמימותה הייתה סבורה שהמלים אינם מבחינים
בה. אבל הם נטו לה חסד והציעו לה להתקרב אליהם, לפעמים אפילו
הניחו לה לנוח על גבו של אחד מהם במשך כמה שעות צעידה. זו
הייתה בשבילה חוויה מופלאה. הזכר העמוק ביותר שקשר אותה
אליהם היה המטרה המשותפת שלהם - לעבור את המדבר. לאט לאט
למדה ציפור הנפש להעריך את הילובם המתון והשקול, את כוחם ואו
תנועותיהם הבטוחות.

אבל ההליכה הממושכת לא תאמה את מהותה ועיוותה את צורתה.
צבעיה זהו לחלוטין, ונוצת ראשה נשמטה. סוף סוף הילתה ציפור הנפש
את האמת המרה על עצמה. אין היא אלא יצור קטן וזוחה המשתרך
בעקבות יצורים יפים והאים, נחושים וחזקים ורק קרבתם הקנתה לה
מגן ותקווה. כשאר התקרבו הלבבות והמדבר העמיק והשתרע
מאחוריהם ולפניהם, החלו המלים לשתף את ציפור הנפש במה
שמתחולל בלבם. "רק המל יכול לעבור את המדבר", הבהירו לה, "עליך
להיות חזק ונוקשה, נחוש ומלא און. ולא- לא תשרוד". " לעולם אל
תרשה לעצמך להיות חלש או רכרוכי, כי אז לבטח תמות במדבר".

אבל ציפור הנפש נחלשה והלכה. לילותיה החלו מתמלאים בפחדים, שמחת המסע
עזבה אותה, והיא איחלה לעצמה בלי שמץ של בוושה שלא לקום עוד בבוקר. ככל
שחלף הזמן, הבחינה ציפור הנפש שלא כל המלים מתייחסים באותה דרך אל
הייצור הזר המזדנב מאחוריהם. היו מהם שאמרו: "היי חזקה, מוכרחים להמשיך.
רהלייך כבר חזקות מספיק. את תצליחי" וזה היה מייאש מאוד. לא פעם קרה
שפיהרה אחריהם כל כך, עד שנאלצו להמתין יממה שלימה שצעדיה הקטנים ישיהו
אותם, רבים מהם אף התמלאו בקוצר רוח ובכעס כלפיה, זבר שבמובן לא תרם
לשלוותה. האחרים אמר לה בפשטות, במציינים עובדה: "עלייך לוותר. אין לך בוח
ולעולם לא יהיה. אינך המל ואין טעם בהעמדת פנים שיוס אחד תהיי המל. את פשוט
אבודה", בעלי הרחמים שביניהם ניסו להצטדק ולומר: "רק המל יכול לעבוד את
המדבר", בעניין זה, היא במובן הסכימה איתם לחלוטין. ואז הדיעו אל הצוק, נראה
שכל הזמן הלכה השיירה על רמה, אך בעת היא הדיעה למקום גבוה מאוד.

ציפור הנפש לא הכירה את תוואי המדבר. למעשה היא כבר שכחה מדוע רצתה לעבור אותו ולאן רצתה להגיע, אבל לדבר בזה לא ציפתה. מראש הרמה אפשר היה לראות את הודלו העצום של המדבר שעדיין השתרע לפניהם. חול וקבעות חול והררי חול בצבעי אדום וצהוב מילאו את כל שדה הראייה. המלים לא התרגשו מן המראה. הם התבוננו על המראה במבט מפוכח וענייני והחלו צועדים בביטחון אל אחד הנקיקים היורדים מן הרמה הגבוהה למטה. ציפור הנפש עמדה ובהתה. "בואי, אולי תצליחי גם את", ניסה אחד המלים לעודד אותה, אך ברור היה שאפילו הוא עצמו אינו מאמין בדברים שאמר. ציפור הנפש נותרה לבדה. דממה גדולה ועמוקה השתררה והקיפה את כולה, ולא נותר בה כוח או רצון לשום דבר. השמש הכתה בה ומחשבותיה היטשטשו והלכו. ואז, בתוך הדממה הגדולה, שמעה מרחוק קול ציוץ.

בעבור זמן מה התהבר הקול ולפתע נשמע בשירה, האם זהו קולו של המוות?
ציפור הנפש נשאה את עיניה והשמע הכתה בעיניה. אבל מבעד לאור החזק,
נזמה היה לה שהיא מבחינה ביצורים עדינים בעלי כנף, נוצת זהב על ראשן
ובנפיהן לבנות- בסופות. בתוך זמן קצר חשו הציפורים בקלילות מעליה וקראו:
"בואי".

ציפור הנפש התכעסה, והכעס החזיר לה מעט מבוחה. לא היה לה מושא איך הן
נעות באוויר, אבל הרעיון לשוט כך בשמים נראה לה בכפירה בוטה בכל ערך
מקודש. "חייבים להשקיע כוח", מחתה,
"לא ייתכן לנוע ללא מאמץ". הצוק היה קרוב מדי, והכעס שפעפע בה בלב את
חושיה. פתאום החליקו רגליה על אבן חדה, וציפורה הנפש החלה צונחת למטה
מעבר לשפת הצוק. הציפורים חשו בבהלה סביבה. "עופי, עופי", קראו אליה,
אבל היא לא הבינה את פירוש המילה. לפתע צללה אחת מן הציפורים לצדה,
מקיפה אותה במעוף מהיר ומנופפת בכנפיה, מנסה ללמד אותה כיצד להניע
את כנפיה שלה.

האזמה הרחוקה התקרבה אליה במהירות. ציפור הנפש העיפה מבט אל האיברים
המיותרים שהיא גוררת בכבדות ימים רבים, ופתאום הבינה. תנועה חדשה זרמה
בתוך כנפיה, הניעה אותן ופרשה אותן לצדדים. צניחתה נעצרה. ציפור הנפש
דאתה את עצמה נישאת על הל של רוח, רגליה השריריות הכביזו עליה, אך הרוח
נשאה אותה למרות משקלה, האבק שנאחז בכנפיה החל לעוף ברוח, וצבען הכסוף
של הכנפיים שוב נהלה לעין. "אני עפה!" נמלטה מפיה קריאת חדווה. האוויר
במרומים היה קריר ונעים, רגליה היו מקופלות אל בטנה ללא תנועה, וכנפיה
הגדולות דאו על פני רוחות הגבהים. "בלי כוח". לחשה לעצמה והביטה בהרים
החולפים אי שם למטה ונמוהים, "בלי כוח". "אבל", נזעקה הציפור, "דק המל יכול
לעבור את המדבר". כנפיה התקפלו כמו מעצמן לצד גופה ושוב היא הייתה ליצור
מוזר, הצולל כאבן אל המדבר.

שוב טסו הציפורים סביבה ונופפו בכנפיהן. "נופפי, נופפי. אל תיפלי",
קראו. "בלי בוח, בלי בוח", הסבירו. וציפור הנפש נענתה. שוב נעצרה
קריסתה, ואז הבינה ציפור הנפש שהמעוף הוא הדבר הטבעי ביותר
בעבודה. תמונה רחוקה צפה ועלתה בזיכרונה: אמא שלה דואה
לעברה במעוף שקט להביא לה מזון, מרחפת בתנועה רכה ופשוטה.
היא הביטה בכנפיה שלה, והרוח הנושאת אותה מילאה אותה באושר
מראש עד זנב. מרחוק, למטה למטה, נראו נקודות חומות נעות
בכסדות. "מי אלו?" שאלה את חברותיה החדשות. "שיירת המלים,
מסורבלים, איטיים", נענו הציפורים בשאט נפש. "חודשים ארוכים הם
משתרכים בדרכם עד שעולה בידם לעבור את המדבר." "ואנו -
צולחות אותו במעוף יום." הנקודות נותרו מאחור, בלתי נראות. באופק
נראו בתמים ירוקים עזים. המדבר בא אל קיצו.

